

Slabo načrtovanje: Že januarja zmanjkuje denarja

Tri milijone evrov je vlada za prva dva meseca iz državnih rezerv zadnji teden na predlog finančnega ministra **Andreja Bertona** dodatno dodelila občinam. To je le prva luknja, ki jo polnijo tudi zaradi lanskih popuščanj pri plačah v javnem sektorju. Težave bodo, kjer plač ne dobivajo neposredno iz proračuna: v zdravstvu, domovih starostnikov, javnem zavodu RTV... Z občinami so se lani iz vlade dogovorili za višjo povprečnino in jo uzakonili s popravkom zakona o izvrševanju proračuna. Zdi se, da težave občin vlada bolje razume kot prejšnje, ker je bil premier prej župan. A proračuna države niso popravili.

Ni povsem res, da ni bilo mogoče načrtovati

V celotnem letu, če ne bo rebalansa, bi vladi za občine zaradi zvišanja povprečnine zmanjkalo 18.370.510 evrov. Rebalans pripravljajo. Do takrat bodo denar iskali po členu zakona o javnih financah, ki pravi:

“Sredstva splošne proračunske rezervacije se uporabljajo za nepredvidene namene, za katere v proračunu niso zagotovljena sredstva, ali za namene, za katere se med letom izkaže, da niso zagotovljena sredstva v zadostnem obsegu, ker jih pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati.”

Teh “rezerv” za nepredvideno in za tisto, kar ni bilo mogoče načrtovati, je lahko največ dva odstotka letnih proračunskih prihodkov države, torej letos največ 195 milijonov evrov. V letu 2017 je bilo prerazporeditev 81,4 milijona. Pri prerazporeditve denarja za občine je mogoče, da bo računsko sodišče pri pregledu zaključnega računa ravnanje vlade ocenilo kot napačno, ker ni res, da pri pripravi proračuna ni bilo mogoče načrtovati dodatnega denarja za občine. Proračun je pripravila še prejšnja vlada. Po volitvah je nova vlada v pogajanjih s sindikati, ki jih je prejšnja prekinila, pristala na povišanje plač v celotnem javnem sektorju in sprostila še vrsto varčevalnih ukrepov in tudi zaradi tega v pogajanjih s predstavniki občin tem konec leta dodelila dodaten denar. A proračun bi lahko za te zneske konec lanskega leta tudi popravili, a se za to niso odločili. Da pri pripravi proračuna povišanih stroškov ni bilo mogoče načrtovati, torej ni povsem točno. Je pa res, da tega, kar je bilo mogoče načrtovati, niso vključili v proračun.

Iz rezervacij vlade poravnajo vse mogoče

Takšno ravnanje oblasti, ko se dogovori za stroške, a jih ne

vkluči v proračun, ni neobičajno. Od 80 milijonov prerazporeditev v letu 2017 je računsko sodišče za 20 milijonov pri vladi **Mira Cerarja ugotovilo**, da so denar prerazporejali za stvari, ki bi jih lahko načrtovali. Torej napačno. Takšnih je bilo deset milijonov, ki so jih poslali ministrstvu za delo za varstvo duševno in telesno prizadetih, 4,5 milijonov za pokrivanje obratovalnih stroškov in infrastrukture javnih raziskovalnih organizacij ministrstvu za šolstvo, 4,3 milijona ministrstvu za zdravje za raziskovalne naloge in študije za programe varovanja zdravja in zdravstvene vzgoje in skoraj 1,9 milijona za doplačila zdravljenja socialno šibkih ministrstvu za zdravje. Plačali pa so iz rezervacij za stroške, ki jih ni mogoče načrtovati, celo 50.000 evrov stroškov državnega protokola za delo preko študentskega servisa in podjemnih pogodb.

Zakaj je potreben dodaten denar iz rezerv za občine, je vlada ta teden pojasnila tako: "V času, ko se je pripravljala državni proračun za leti 2018 in 2019, je bila povprečnina za leto 2019 določena v višini 558 evrov, kar je pomenilo, da glede na višino razpoložljive dohodnine finančna izravnava ne bo potrebna. V procesu pogajanj z reprezentativnimi združenji občin pa je bil 15. novembra lani podpisan dogovor o višini povprečnine za leto 2019, na podlagi katerega je bila občinam za leto 2019 priznana za 15,50 evra višja povprečnina, ki po novem znaša 573,50 evra. To pomeni, da je za nakazilo finančne izravnave občin v letu 2019 potrebnih 18.370.510 evrov."

Na posnetku je novi finančni minister, ki mora rešiti težave:

Finančni minister Andrej Bertonec Foto: DZ/Matija Sušnik

Reševanje težav v drugih podsistemih, kjer se je vlada tudi strinjala s povišanjem plač, s čemer pa denar za izplačilo še ne nastane, pa bo tudi zanesljivo še dvigalo prah.